

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

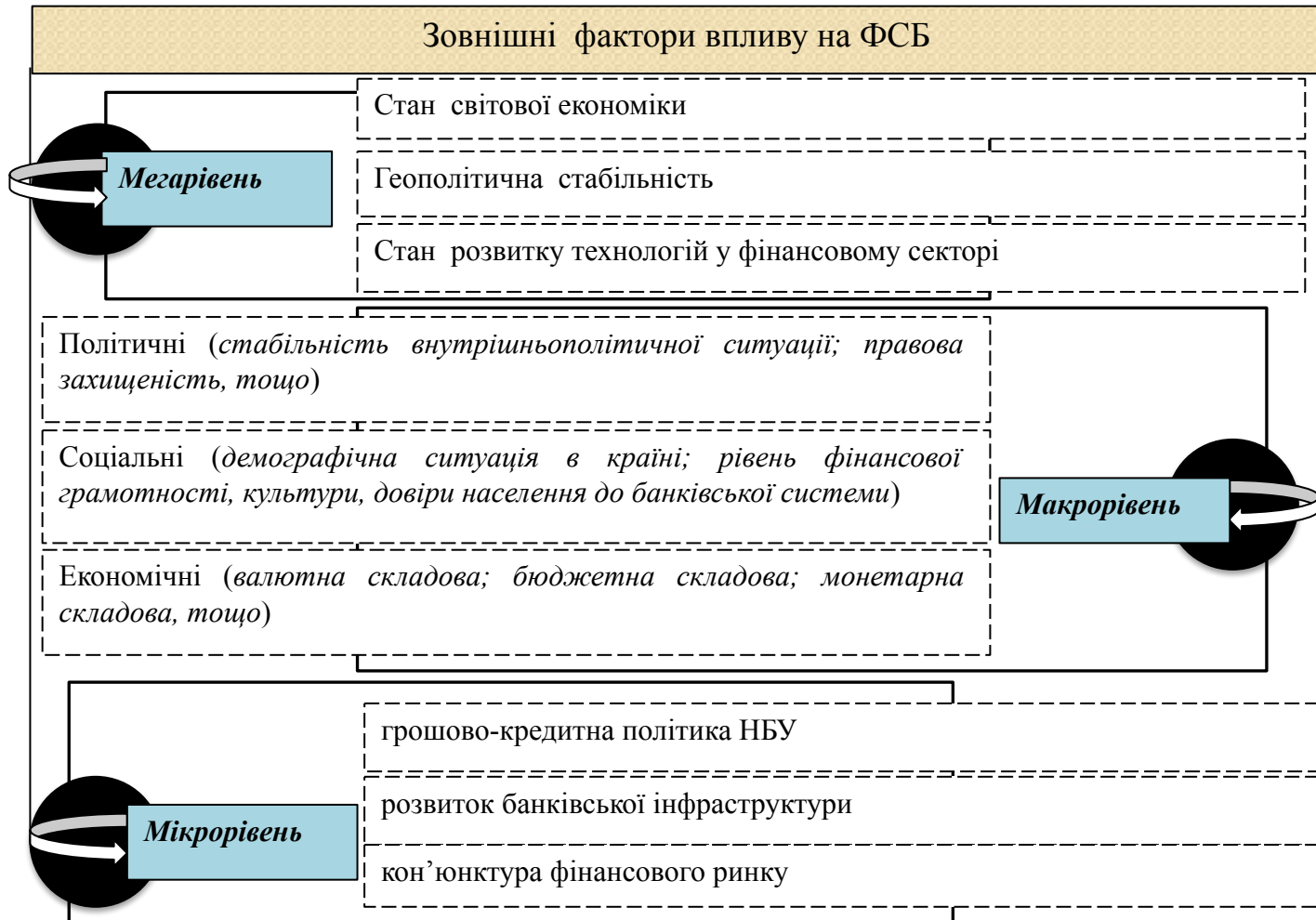
ІНІ
Кафедра

«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ»

Студент...

Структуризація зовнішніх факторів впливу на фінансову стійкість банку

Внутрішні фактори впливу на ФСБ

високий рівень банківських ризиків, спричинений неефективним банківським менеджментом

відсутність внутрішнього контролю банку

рівень зацікавленості власників (менеджери не несуть особистої відповідальності за ризики, що вони приймають)

значні спекулятивні операції; накопичені валютні, процентні дисбаланси та дисбаланси ліквідності; значна залежність від ринку міжбанківських кредитів; суттєве зростання частки коштів нерезидентів у пасивах та зростання залежності від процесів, що відбуваються на світових ринках капіталу, тощо

Наслідками є

Якість активів

- платоспроможність (строковість активів передбачає повернення вкладених ресурсів)
- плановий рівень прибутковості банку

високий рівень надійності (через високий рівень інвестиційної надійності – плановий обіг активів є запорукою виконання інвестиційних зобов'язань)

високий рівень надійності (відсутність фактів дефолту по поточним зобов'язанням)

Запас ліквідності банку

прибутковість (здатність банку проводити розміщення вільних коштів)

платоспроможність (виконання поточних зобов'язань через наявність вільної грошової маси)

Рівень капіталізації банку

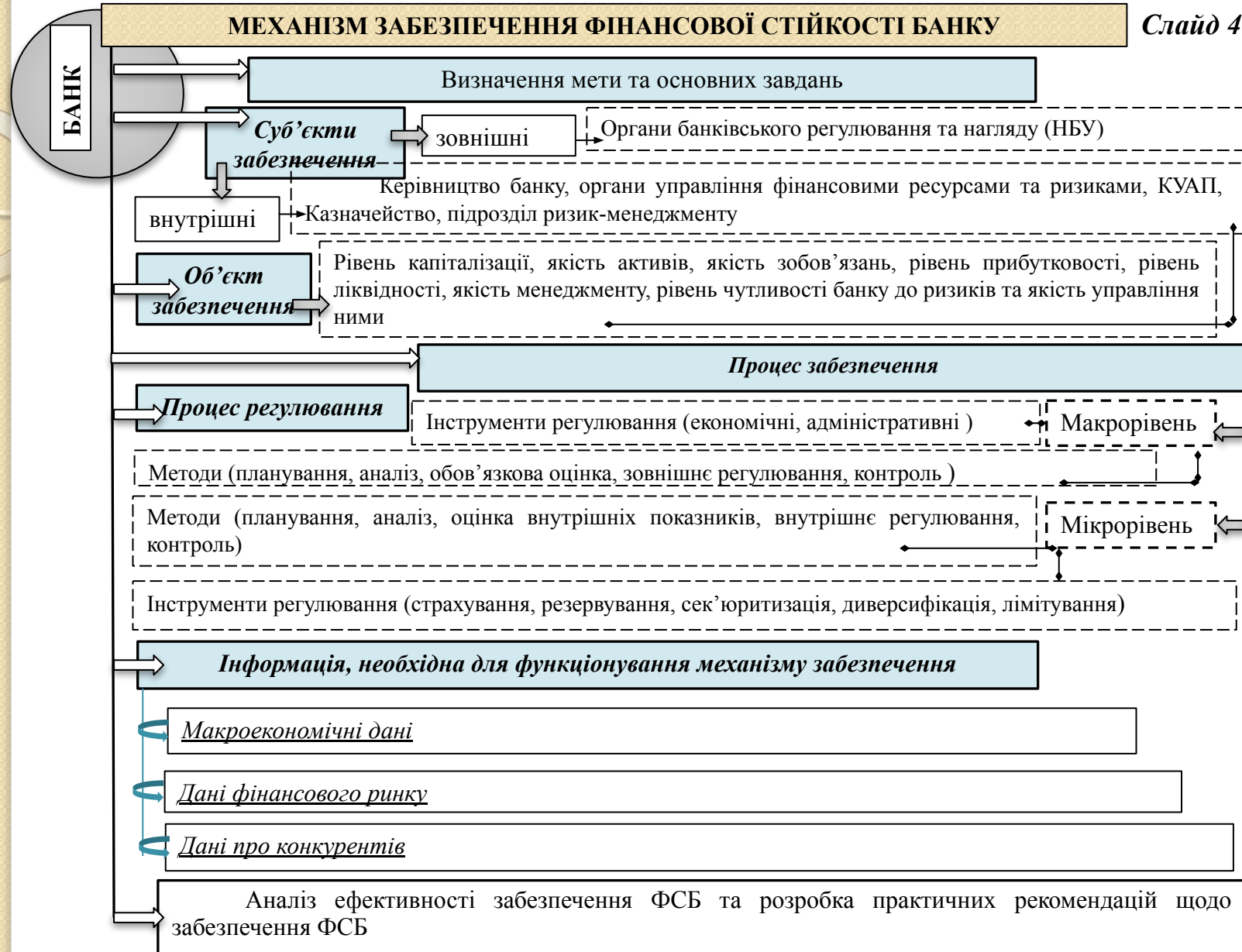
прибутковість (джерело проведення активних операцій банку)

високий рівень надійності (покриття ризиків капіталом банку, резервні фонди)

платоспроможність (покриття зобов'язань акціонерним капіталом)

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

Слайд 4

Таблиця 5.1 – Динаміка економічних нормативів банківської системи України за період з 01.01.2016 по 01.01.2021

Назва нормативу		Станом на 01.01:					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Н1	регулятивний капітал (млн грн)	129816,9	109653,6	115817,6	126116,7	150313,8	182283,6
Н2	достатності регулятивного капіталу ($\geq 10\%$)	12,31	12,69	16,10	16,18	19,66	21,98
Н3	достатності основного капіталу ($\geq 7\%$)	13,50	15,67
Н4	миттєвої ліквідності ($\geq 20\%$) ¹	78,73	60,79	55,55	68,66
Н5	поточної ліквідності ($\geq 40\%$) ¹	79,98	102,14	108,08	99,12	94,35	86,82
Н6	короткострокової ліквідності ($\geq 60\%$)	92,87	92,09	98,37	93,52	17,61	19,14
Н7	максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента ($\leq 25\%$)	22,78	21,48	20,29	19,83	105,00	87,39
Н8	великих кредитних ризиків (≤ 8 -кратного розміру РК)	364,14	308,27	208,31	176,23	7,02	4,10
Н9	максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними особами ($\leq 25\%$)	31,19	36,72	17,89	10,41	0,0002	0,0002
Н10	інвестування в цінні папери окремо за кожною установою ($\leq 15\%$)	0,002	0,001	0,0001	0,0009	0,13	0,10
Н11	загальної суми інвестування ($\leq 60\%$)	1,10	0,60	0,22	0,15	94,35	86,82

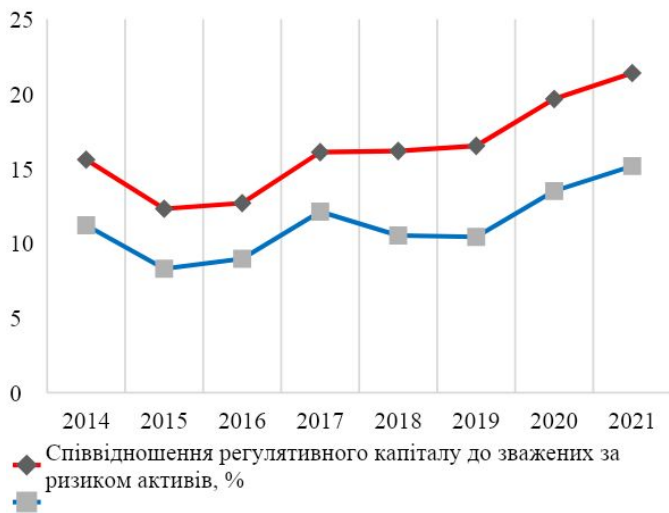

Рисунок 1- Динаміка індикаторів ФСБ за методикою МВФ, які характеризують достатність капіталу, за 2014-2020 роки (дані на початок року), %

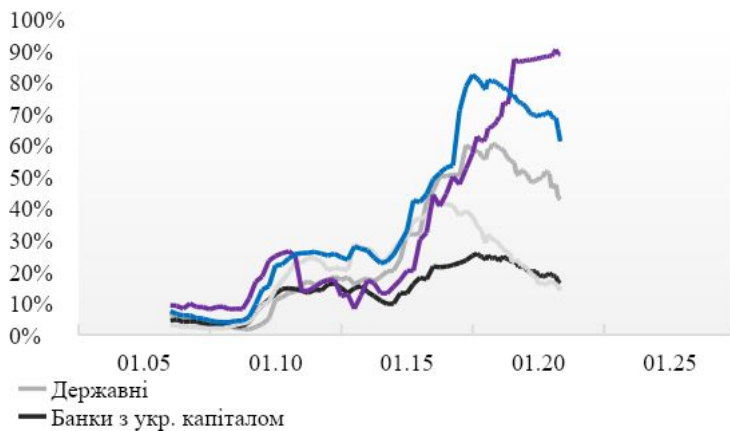

Рисунок 3 – Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків за формами власності

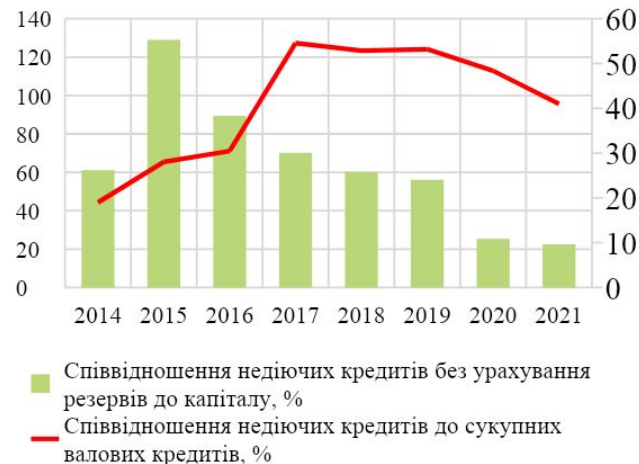

Рисунок 2 – Динаміка індикаторів якості кредитного портфеля за методикою МВФ за 2014-2020 роки (дані на початок року), %

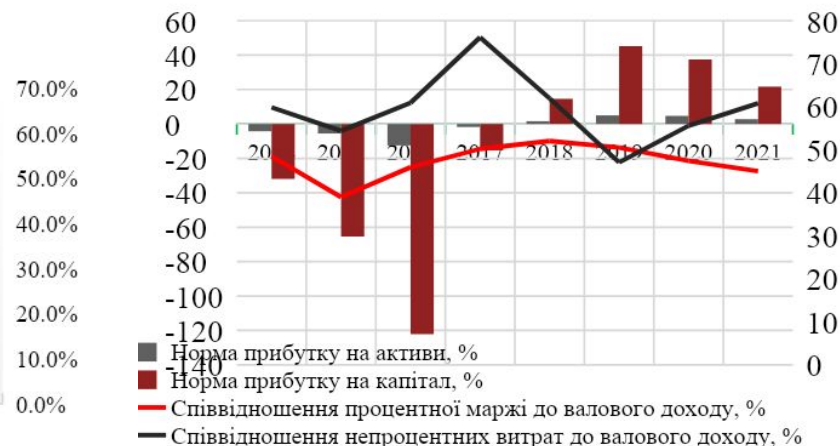
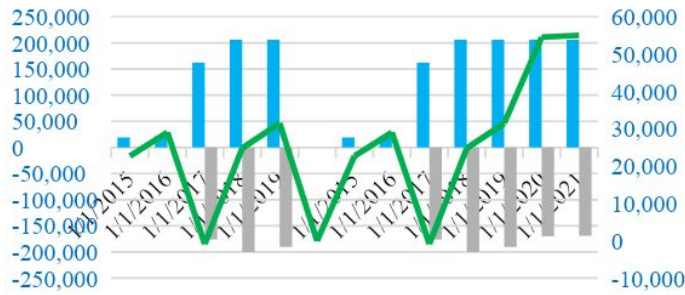

Рисунок 4 – Динаміка індикаторів прибутковості банків України за методикою МВФ у 2014-2020 рр.

Відповідно до аналітичних матеріалів НБУ , визначальними факторами негативного впливу на ФСБ України можуть виступити:

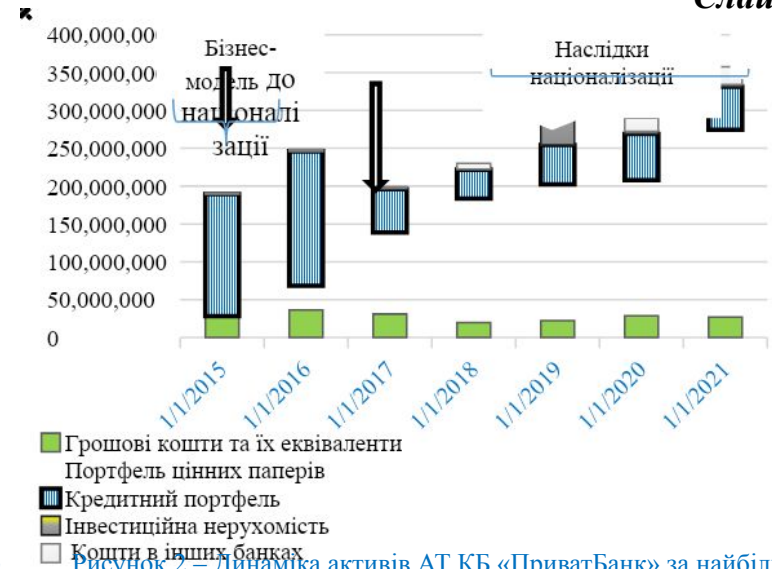
- нові спалахи пандемії в умовах повільних темпів вакцинації та можливість запровадження у зв'язку з цим масштабних карантинних заходів;
- геополітичні ризики (ОРДЛО, осередки нестабільності в Білорусі та на Південному Кавказі);
- геоекономічні ризики (повільне економічне відновлення в ключових країнах-партнерах, в тому числі через значне накопичення державного боргу та занадто раннє згортання програм стимулювання);
- повільний прогрес співпраці України з МВФ та спричинені цим значні ризики фінансування бюджету;
- ризик невиконання державного бюджету за доходами та секвестр витрат;
- негативні очікування населення та бізнесу.

Зазначені фактори можуть скоротити платоспроможний попит на банківські послуги, знизити їх здатність обслуговувати борги, що негативно впливатиме на ФСБ

■ Статутний капітал
 ■ Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) минулих років
 — Усього капіталу

Рисунок 1 – Динаміка капіталу АТ КБ «ПриватБанк» та його ключових складових у 2014-2020 рр., млн грн

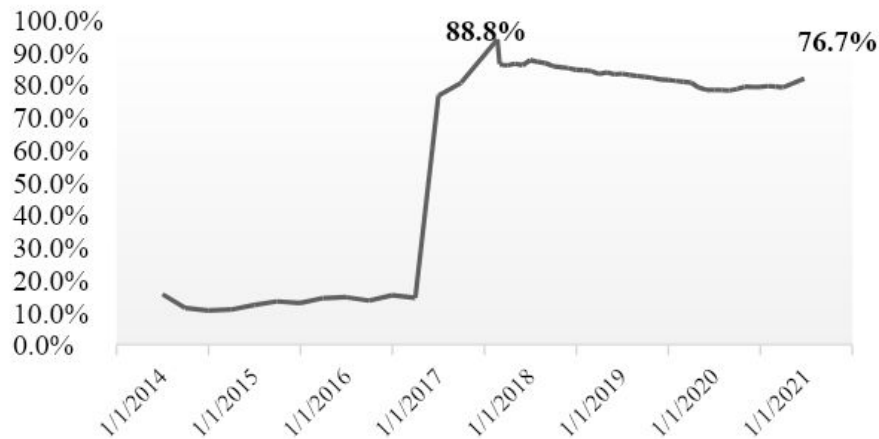
■ Грошові кошти та їх еквіваленти
 ■ Портфель цінних паперів
 ■ Кредитний портфель
 ■ Інвестиційна нерухомість
 ■ Кошти в інших банках

Рисунок 2 – Динаміка активів АТ КБ «ПриватБанк» за найбільш значущими складовими за 2014-2020 рр., тис. грн

Назва	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020
Валютна позиція банку						
Долар США	(11 120)	(5 405)	(68 219)	(58 397)	(51 448)	(38 805)
Євро	(790)	(5 470)	(11 383)	(10 426)	569	(146)
Інші іноземні валюти	313	228	364	300	173	(32)
Вплив на фінансовий результат банку зростання курсу іноземних валют						
Долари США	на 50% 10 840	на 10% 34	на 10% (6 599)	на 20% (11 106)	на 20% (10 642)	на 20% (8 093)
Євро	на 50% (396)	на 10% (547)	на 10% (1 138)	на 10% (959)	на 10% 57	на 10% (15)
Інші іноземні валюти	на 5% 16	на 5% 11	на 5% 18	на 5% 15	на 5% 9	на 5% (2)
Вплив на фінансовий результат банку зниження курсу іноземних валют						
Долари США	на 5% 507	на 5% 449	на 5% 3 288	на 5% 2 777	на 5% 2 661	на 5% 2 023
Євро	на 5% 40	на 5% 274	на 5% 569	на 5% 479	на 5% (28)	на 5% 7
Інші іноземні валюти	на 5% 16	на 5% (11)	на 5% (18)	на 5% (15)	на 5% (9)	на 5% 2

Таблиця 1 – Зміна фінансового результату АТ КБ «ПриватБанк» за 2014-2019 рр. у результаті змін курсів іноземних валют, млн грн

Рисунок 1 – Частка недіючих кредитів в АТ КБ «ПриватБанк» з 01.01.2014 по 01.11.2020

Слайд 9

Рисунок 2 – Заходи щодо зниження недіючих кредитів в АТ КБ «ПриватБанк» до кінця 2022 р.

Таблиця 9.1 – Зміна фінансового результату АТ КБ «ПриватБанк» за 2014-2019 рр. у результаті змін курсів іноземних валют, млн грн

Назва	01.01.15	01.01.16	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20
Валютна позиція банку						
Долар США	(11 120)	(5 405)	(68 219)	(58 397)	(51 448)	(38 805)
Євро	(790)	(5 470)	(11 383)	(10 426)	569	(146)
Інші іноземні валюти	313	228	364	300	173	(32)
Вплив на фінансовий результат банку зростання курсу іноземних валют						
Долари США	на 50%	на 10%	на 10%	на 20%	на 20%	на 20%
	10 840	34	(6 599)	(11 106)	(10 642)	(8 093)
Євро	на 50%	на 10%	на 10%	на 10%	на 10%	на 10%
	(396)	(547)	(1 138)	(959)	57	(15)
Інші іноземні валюти	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%
	16	11	18	15	9	(2)
Вплив на фінансовий результат банку зниження курсу іноземних валют						
Долари США	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%
	507	449	3 288	2 777	2 661	2 023
Євро	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%
	40	274	569	479	(28)	7
Інші іноземні валюти	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%	на 5%
	16	(11)	(18)	(15)	(9)	2

Загрози ФСБ АТ КБ «ПриватБанк» полягають у:

- ❑ короткостроковому характері ресурсної бази;
- ❑ значній частці недіючих кредитів, оскільки кредити, надані компаніям колишніх власників, були визнані недіючими після націоналізації;
- ❑ сконцентрованості активів на вкладеннях в державні цінні папери, що є наслідком докапіталізації ОВДП;
- ❑ незбалансованості активів та зобов'язань у періоді понад 1 рік.

Специфічною загрозою втрати ФСБ, не притаманною іншим банкам України, є високий рівень юридичного ризику, що вимагає формування резервів для його покриття.

Основною загрозою ФСБ, що генерується зовнішнім середовищем, є невизначеність, спричинена пандемією COVID-19, та погіршенням у зв'язку з цим стану економічного та соціального стану в країні.

Стрес-тестування

Методологічний підхід: сукупність методів оцінки шоківих змін у факторах ризику на ФСБ.

Процедурний підхід: процес оцінки вразливості об'єкта стрес-тестування до шоківих змін у факторах ризику.

Методи:

1. аналіз чутливості;
2. сценарний аналіз:
 - історичний сценарій;
 - гіпотетичний сценарій;
 - сценарій максимальних втрат.

Економетричні моделі:

1. аналіз часових рядів;
2. регресійні моделі;
3. структурні моделі.

Фактори ризику:

1. Кредитний;
2. Ринковий;
3. Операційний;
4. Ризик ліквідності;
5. Ризик макросередовища.

Рівні:

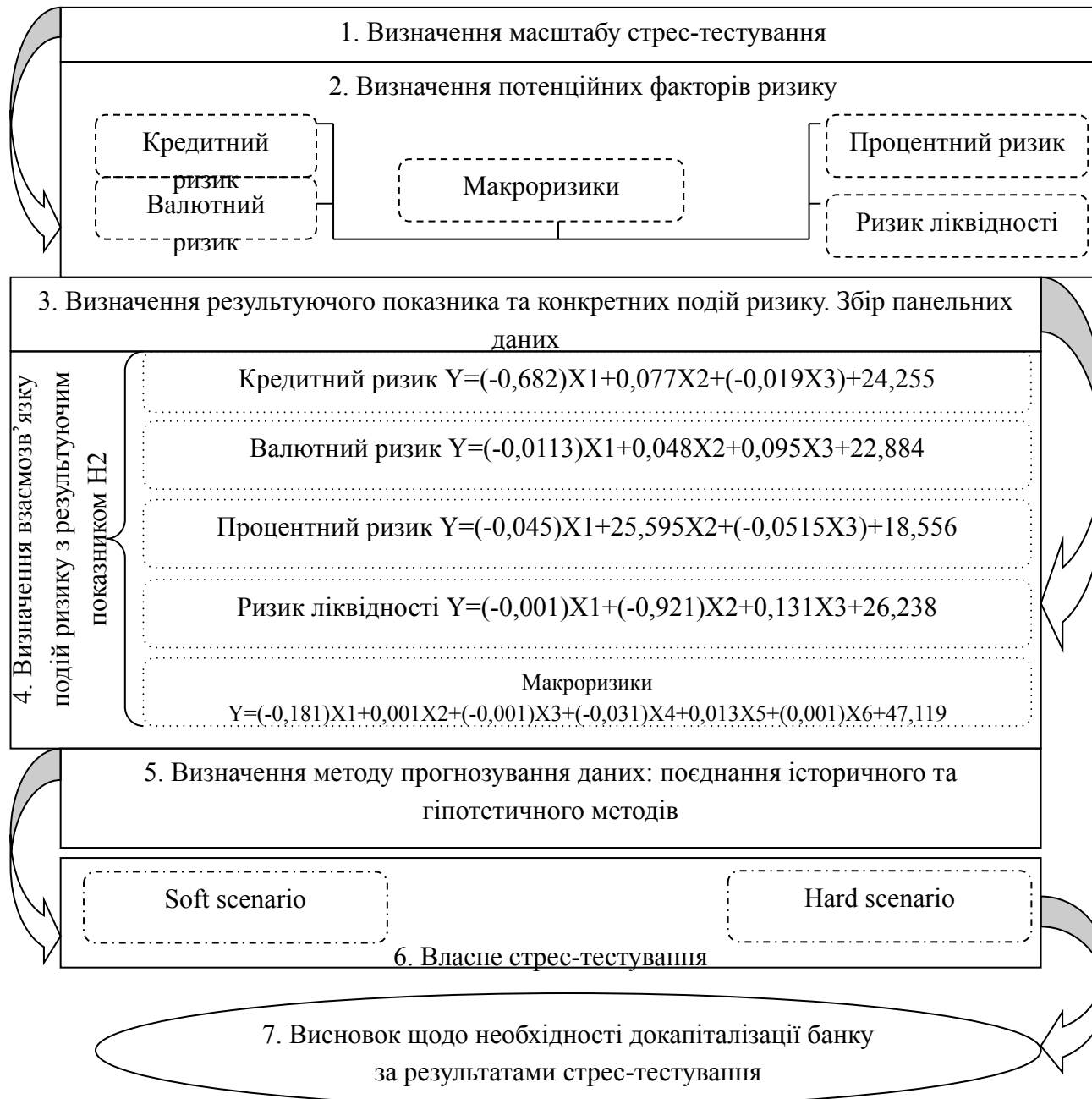
1. банк
2. банківська група

Сценарії:

1. Криза в банку / Криза на ринку.
2. Комбінована криза

Результат: визначення впливу на ФСБ та достатність капіталу як його основу

Забезпечення ФСБ на основі визначення необхідних превентивних та / або реактивних заходів

Таблиця 13.1 – Фактори ризику, що враховуються при стрес-тестуванні ФСБ

Група ризику	Фактори ризику	R ² , %
Кредитний ризик	Міграція кредитів за рівнем якості на 5, 10 %	86,8
	Зростання співвідношення недіючих кредитів без урахування резервів до капіталу на 5, 10 %	
	Зростання співвідношення великих відкритих позицій до капіталу на 5, 10 %	
Валютний ризик	Зростання офіційного курсу гривні до долара (грн за 100 дол. США) на 10, 20 %	89,1
	Зростання співвідношення чистої відкритої позиції в іноземній валюті до капіталу на 5, 10 %	
	Зростання співвідношення кредитів в іноземній валюті до сукупних валових кредитів на 5, 10 %	
Процентний ризик	Зростання облікової ставки НБУ на 1, 2 пп.	92,1
	Зниження ставки UPR на 1, 2 пп.	
Ризик ліквідності	Зниження обсягу коштів клієнтів на 5, 10 %	76,3
	Зростання відношення ліквідних активів до сукупних активів на 5, 10 %	
	Зниження відношення ліквідних коштів до короткострокових зобов'язань банку на 5, 10 %	
Макроризики	Зниження обсягу реального ВВП на 5, 10	86,1
	Зниження індексу обсягу сільськогосподарського виробництва на 3, 5 %	
	Зниження індексу промислової продукції на 3, 5 %	
	Зростання обсягів імпорту на 2, 4 %	
	Зниження обсягів експорту на 3, 5 %	
	Зростання індексу споживчих цін на 5, 10 %	

Таблиця 1 - Динаміка прогнозованого значення нормативу адекватності регулятивного капіталу банківської системи України у розрізі видів ризику та сценаріїв з 01.07.2021 по 01.01.2022 рр., %

Прогнозований Н2		01.07.2021	01.10.2021	01.01.2022
Кредитний ризик	Soft scenario	15,748	14,822	13,851
	Hard scenario	13,943	11,912	10,000
Валютний ризик	Soft scenario	14,954	12,618	10,023
	Hard scenario	10,541	10,000	10,000
Процентний ризик	Soft scenario	18,298	16,904	15,396
	Hard scenario	16,775	14,432	11,808
Ризик ліквідності	Soft scenario	16,024	14,207	12,339
	Hard scenario	12,440	10,000	10,000
Макроризики	Soft scenario	15,733	14,710	13,589
	Hard scenario	13,749	11,297	10,000

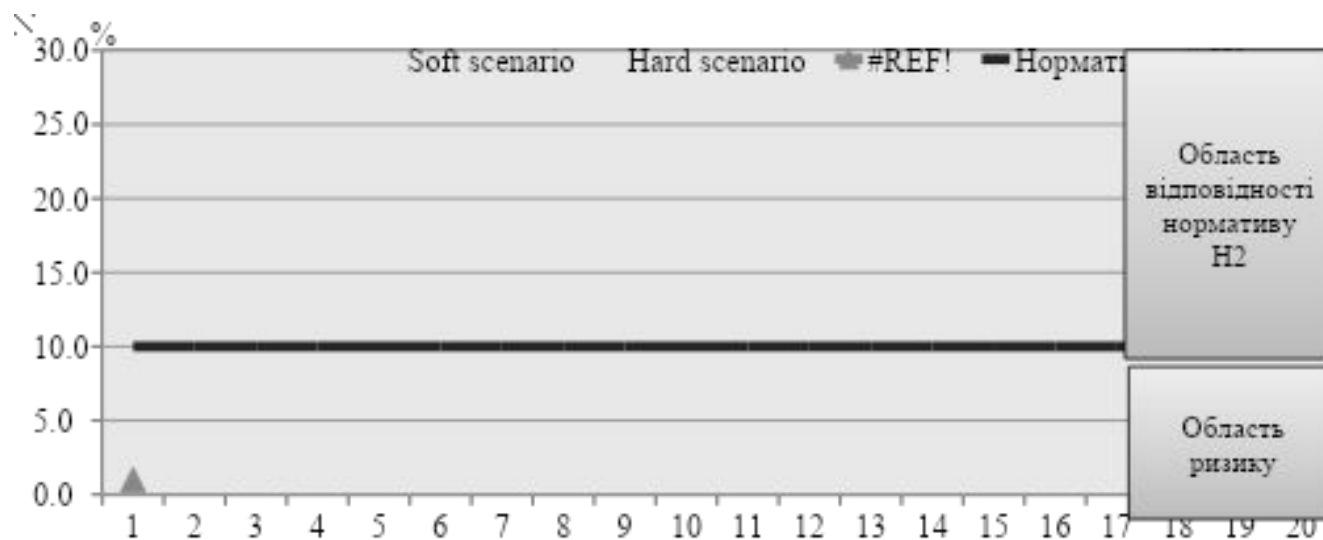
Отримані результати:

У разі реалізації шокових подій, адекватність регулятивного капіталу банківської системи України погіршиться.

Найбільш впливовими сферами ризику є кредитний, валютний та ризики макросередовища.

Водночас зважаючи на низьку ймовірність реалізації «Hard scenario» стрес-тестування ФСБ, проведений аналіз підтверджує достатній рівень капіталізації банківської системи України.

Результати стрес-тестування АТ КБ «ПриватБанк»

Дякую за увагу!